

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.247/2024/9.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. július 1. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt id. Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2024. február 5. napján kihirdetett 5.B.47/2023/16. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az ítélet bevezető részéből a tárgyalás folytatólagos megjelölését mellőzi.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a 2024. február 5. napján kihirdetett 5.B.47/2023/16. számú ítéletében id. Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetéseben [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat], ezért őt 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy végrehajtás esetén a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt. A próbaidő tartamára elrendelte a vádlott pártfogó felügyeletét és külön magatartási szabályként előírta, hogy vegyen részt a pártfogó felügyelő által szervezett csoportos foglalkozáson, amelynek témája az alkohollal összefüggő szenvedélybetegség és annak következményei. A bűnjelként lefoglalt bicskát elkobozta és kötelezte a vádlottat 464 490 forint bünygyi költség megfizetésére az állam javára.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, büntetésének súlyosítása érdekében. Álláspontja szerint a vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és mellékbüntetésül közügyektől eltiltás kiszabása indokolt figyelemmel arra, hogy a vádlott büntetett előéletű, a bűncselekményt ittas állapotban követte el a közvetlen hozzátartozója – fia – sérelmére. Emellett a vádlottal szemben több alkalommal intézkedtek a rendőrök a családtagjai ellen elkövetett erőszakos, fenyegető magatartása miatt és a bíróság megelőző távoltageást is elrendelt korábban vele

szemben. A 2 évi szabadságvesztés tartama a büntetési tétel középértékének alkalmazására vonatkozó rendelkezéstől lényegesen eltér, ahogyan a vármegyei főügyészség mértékes indítványában rögzített 3 évi szabadságvesztés tartamától is, ezért további enyhítés, illetve a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése nem indokolt. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a szabadságvesztés tartamának felemelésére, mellékbüntetésként közügyektől eltiltás kiszabására, és mind a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére, mind a pártfogó felügyelet elrendelésére vonatkozó rendelkezés mellőzésére tett indítványt.

[3] A vádlott és védője tudomásul vette az elsőfokú ítéletet.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.91/2024/2. számú átiratában az ügyészség által bejelentett fellebbezést fenntartotta. Emellett az ítélet indokolását pontosítandónak tartotta azzal, hogy a vádlott nem volt jogos védelmi helyzetben. A büntetés kiszabása során számításba vett tényezők körében kifejtett álláspontja szerint tévedett a törvényszék, amikor a vádlottat egyszerre nyilvánította büntetlen és büntetett előéletűnek, amelynek kapcsán utalt a Btk. 97. § (2) bekezdésére. Nem találta helytállónak az elsőfokú bíróság azon álláspontját sem, hogy az általa jelentősnek nevezett sértetti közrehatás a vádlott javára kifejezetten nagy nyomatékú enyhítő körülményt jelent, és azt sem lehet enyhítő körülményként figyelembe venni, hogy a vádlott önkéntes döntése szerint részt vesz az egyébként már nagykorú és önálló keresettel rendelkező gyermekének az eltartásában. Hangsúlyozta, hogy a vádlott legalább egy évtizede alkoholizáló életmódot folytat, ittas állapotban rendszeresen agresszívvá válik, elsősorban családtagjaival szemben. E helyzetben a cselekmény elkövetése óta sem következett be javulás, ami a büntetéskiszabása során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény nyomán további súlyosító körülmény, hiszen a vádlott iszákos életmódja agresszivitással párosult és az együttélési szabályok sorozatos megszegését eredményezte. A vádlott által hangoztatott megbánás is megkérdőjelezhető, mivel semmilyen módon nem próbált változtatni alkoholista életmódján, vagy azzal kapcsolatban segítséget kérni, és a cselekmény sem döbbsentette rá életmódja helytelenségére és nem ösztönözte ennek megváltoztatására, ami megkérdőjelezi a törvényszék által alkalmazni kívánt magatartási szabály értelmét is. Összességében a bűnösségi körülmények megfelelő feltárásával és tényleges súlyának megfelelő mérlegelésével a vádlottal szemben lényegesen súlyosabb büntetés kiszabása indokolt, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének tanácsulés keretében történő megváltoztatására, a szabadságvesztés büntetés súlyosítására, végrehajtásának felfüggesztésére és a pártfogó felügyelet elrendelésére vonatkozó rendelkezések mellőzésére, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabására tett indítványt.

[5] A vádlott védője az ügyészség fellebbezésére tett észrevételében az abban írtakat alaptalannak találta. Álláspontja szerint a büntetés kiszabása során helyesen járt el a törvényszék, kellő súllyal értékelte a feltárt enyhítő és súlyosító körülményeket, helyesen állapította meg a jelentős mértékű sértetti közrehatást, hiszen a sértett rendszeresen fogyaszt alkoholt, napjait dologtalanul, munka nélkül töltötte, anyagilag semmilyen módon nem járult hozzá a közös kiadásokhoz és az életvitele miatt édesapjával kialakult konfliktusai gyakran veszekedésbe és tettelegességbe torkoltak, amelynek során több alkalommal éppen a vádlott szenvedett el a fia részéről elkövetett bántalmazást. A vádlott büntetlen előéletű, így –

egyetértve a fellebbviteli főügyészség okfejtésével – a korábbi elítélésre történő hivatkozást mellőzni szükséges. Hangsúlyozta, hogy a sértett megbocsátott a vádlottnak, nem kívánta édesapja megbüntetését. A vádlott az elsőfokú, nem jogerős ítélet óta törvénytisztelő életet él, rendszeres jövedelmet biztosító munkahellyel rendelkezik, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nyilvános ülésen történő helybenhagyására tett indítványt.

[6] A másodfokú bíróság az ügyészség perorvoslatát a védő indítványára a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (5) bekezdése szerint a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[7] A nyilvános ülésen a vádlott védője az írásbli indítványában foglaltakkal egyezően az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[8] Az ügyészség fellebbezése alaptalannak mutatkozott.

[9] Tekintettel arra, hogy a fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése a) pontja alapján került bejelentésre (mértékes fellebbezés) a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett részét bírálta felül a Be. 590. § (3) bekezdése szerint.

[10] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontok, c) pont, (5a) bekezdés]. Értелеmszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálatot képező kérdéseket.

[11] Az ítéltábla felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perjogi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1)-(2) bekezdés a)-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné. Ilyen eljárási szabálysértésre nem is történt hivatkozás.

[12] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése, konkrétan a (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be. A mértékes fellebbezésnél az elsőfokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[13] A vádlott személyi körülményeire, a korábbi büntetéseire vonatkozó és elsősorban nem bizonyítás során megállapítást igénylő tények nem a történeti tényállás részei, ezért kötöttség nélkül módosíthatók (Kúria Bfv.I.611/2019/10.). A vádlott korábbi büntetésére vonatkozó és a tényállás részének nem minősülő tények [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont] - a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakkal egyetértve - helyesbítésre szorultak az alábbiak miatt.

[14] A Btk. 97. § (2) bekezdése szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Nem állapítható meg hátrányos jogkövetkezmény - a visszaesést kivéve - olyan elítélésre alapítottnak, amelyet a bünygyi nyilvántartás nem tartalmaz és ilyen elítélésre a bizonyítékok értékelése körében sem lehet hivatkozni (BH2019. 154.I.).

[15] A Btk. 100. § (1) bekezdés a)-b) pontjai szerint pénzbüntetés és járművezetéstől eltiltás esetén a törvény erejénél fogva áll be a mentesítés az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése napján.

[16] A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által a magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 10. §-a szerint a büntetettek nyilvántartásában annak az adatait kell nyilvántartani, akivel szemben a bíróság bűnösséget megállapító jogerős ügydöntő határozatot hozott és annak jogerőre emelkedése napján az 1978. évi IV. törvény vagy a Btk. alapján nem mentesült. Ugyanezen törvény 15. § a) pontja szerint a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában annak az adatait kell nyilvántartani, akinek az adatait a büntetettek nyilvántartásából a mentesítés folytán törölték. Ez utóbbi nyilvántartásba felvett adatokat pedig a szándékos bűncselekmény miatt kiszabott pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított 5 évig, járművezetéstől eltiltás esetén a végrehajtás befejezésétől vagy a végrehajthatóság megszűnésétől számított öt évig kell nyilvántartani. [2009. évi XLVII. törvény 18. § (2) bekezdés a)-b) pont].

[17] Tekintettel arra, hogy a bünygyi nyilvántartásból az elsőfokú ítélet [6] bekezdésében rögzített – a vádlott visszaesői minőségét nem megalapozó – Mezőkövesdi Járásbíróság 7.B.52/2017/2. számú ítélete már törlésre került, ezért az elsőfokú ítélet [6] bekezdéséből mind a korábbi elítélés tényére való utalás, mind az annak alapját képező ítélet adatainak mellőzése vált szükségessé.

[18] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak, a másodfokú bíróság a felülbírálat kiterjesztése során nem észlelt olyan körülményt, mely a vádlott felmentését vagy az eljárás megszüntetését tenné szükségessé. Az elsőfokú ítélet indokolásának [48] bekezdésében rögzített okfejtés helyesbítésre szorult, hiszen amennyiben a törvényszék álláspontja szerint a vádlott nem volt jogos védelmi helyzetben, nem irányult felé jogtalan támadás, így ez esetben az elhárítás szükségességét sem kellett vizsgálnia. Tekintettel továbbá arra, hogy a jogos védelem mint büntethetőséget kizáró ok nem került megállapításra az elsőfokú bíróság részéről, hiszen a vádlottat bűnösnek mondta ki a terhére rótt bűncselekményben, a bűnösség megállapítását pedig a fellebbezésre jogosultak nem támadták, ezért önmagában szükségtelen volt az ítélet indokolásának [32]-[48] bekezdéseiben írt okfejtés rögzítése.

[19] A büntetés kiszabása során irányadó szempontokat az elsőfokú bíróság nagyrészt feltárta, azonban ezek helyesbítése, kiegészítése szükséges.

[20] Kétségtelen, hogy a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény II.2. pontja szerint ha az elkövetőt a bűncselekmény véghezvitele előtt jogerősen elítélték, a büntetőjog szempontjából büntetett előéletű akkor is, ha mentesült a büntetés hátrányos következményei alól. Mivel azonban a bűnügyi nyilvántartásból a korábbi elítélése időközben már törlésre került, ezért az a Btk. 97. § (2) bekezdése szerint nem vehető figyelembe, a törvényszék álláspontjától eltérően annak a büntetlen előélet nyomatéka kapcsán nem lehet jelentősége. Ezen okból mellőzni kellett az elsőfokú ítélet [60] bekezdéséből a vádlott korábbi cselekményére történő utalást is.

[21] Helytálló volt az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy jelen esetben nincs olyan időmúlás, amely a büntetés kiszabása kapcsán enyhítő tényezőt eredményezne, azonban az erre vonatkozó érvelése helyesbítésre szorult, ugyanis az időmúlás kapcsán a cselekmény elkövetése és elbírálása között eltelt időt nem önmagában, hanem a bűncselekmény súlyához mérten kell figyelembe venni (56/2007. BK vélemény III.10. pont). A vádlott által elkövetett bűncselekmény nagyobb tárgyi súlyú, azt a törvény 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, melyhez képest a bekövetkezett 2 évi időmúlás enyhítő körülményt valóban nem jelent, de más esetben, kis tárgyi súlyú bűncselekmény esetén akár a két éves időmúlás is eredményezhet enyhítő körülményt.

[22] Az életveszélyt okozó testi sértés büntette esetén az életveszély közvetlen volta valóban nem súlyosító körülmény, mert ez a bűncselekmény alaptípusa (BH2002. 258.II.), melynek kapcsán az elsőfokú ítélet [54] bekezdésének utolsó mondatában rögzítettek annyiban pontosítandók, hogy nem a közvetlen életveszély bekövetkezésének hiánya jelent enyhítő körülményt, hanem - mint ahogyan az elsőfokú bíróság helyesen utalt - az értékelhető a vádlott javára, hogy a bekövetkezett sérelem, azaz a közvetett életveszéllyel járó

sérülés 10-14 napot jelentő gyógytartama az átlagoshoz képest kisebb mértékűnek tekinthető (56/2007.BK vélemény III.3.).

[23] A fellebbviteli főügyészség álláspontjával szemben nem tévedett a törvényszék, amikor a sértetti közrehatást a vádlott javára vette figyelembe. Kétségtelen, hogy a vádlott és a sértett folyamatos konfliktusban éltek egymással azért, mert a sértett anyagilag nem járult hozzá lakhatásának költségeihez, és mindketten rendszeres alkoholfogyasztók, a cselekmény elkövetését pedig valóban az előzte meg, hogy a vádlott szóvá tette fiának – a sértettnek –, hogy a fűtött garázs ajtaját nyitva, a lámpákat felkapcsolva hagyta. Ugyanakkor jelen konkrét alkalommal a sértett volt az, aki ezt nem hagyta annyiban, a vádlott bezárt hálósobája előtt kiabált, annak ajtaját berúgta, a hálósobában a kölcsönös szidalmazás során a vádlottat lökdösni kezdte.

[24] A fellebbviteli főügyészség átiratával ellentétben a törvényszék nem tekintette enyhítő körülménynak azt, hogy a vádlott részt vesz a sértett eltartásában, hiszen az elsőfokú ítélet [54] bekezdésében írtak szerint a törvényszék csupán a sértetti közrehatás során kifejtett érvelése nyomán utalt a vádlott és a sértett viszonyára, s ennek körében arra, hogy a vádlott kénytelen részt venni a sértett eltartásában, és arra is, hogy a sértett rendszeresen bántalmazza a vádlottat.

[25] A törvényszék a fenti helyesbítésektől függetlenül a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tetтарыны és az egyéniesítés követelményeit teljesítő büntetést szabott ki, amely szükséges, egyben elégséges joghátrány. A bűnösségi körülményeket ugyanis egymással egybevetve, összefüggésében kell értékelni, nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál (Kúria 56/2007. BK vélemény I. rész 7. bekezdés).

[26] A büntetés kiszabása kapcsán hangsúlyozandó, hogy a büntetés kiszabása során feltárt körülmények és a büntetési célok érvényesülése között szoros kölcsönhatás van, a büntetéskiszabás mindig gondos és szerteágazó értékelő tevékenységet feltételez, s eltérően a bűnösséget és a minősítést érintő anyagi jogi kérdésektől, a büntetéskiszabás területén nincsenek olyan precedens döntések, amelyek kötnek vagy az eltérés indokolást igényelne.

[27] Az ítéltábla egyetértett azzal, hogy a büntetlen előéletű vádlottal szemben a büntetési célok a törvényi minimum szerinti tartamban meghatározott szabadságvesztéssel is elérhetők, amely mellett az elsőfokú bíróság által megjelölt körülmények alapján a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése is indokolt volt. A szabadságvesztés végrehajtásnak felfüggesztésével a büntetési célok közül az egyéni megelőzés került előtérbe, ugyanakkor az általános megelőzés kívánalma sem sérült. Kétségtelen, hogy a vádlott életvezetése – alkoholfogyasztási szokásai miatt – részben kifogásolható. A nem kifejezetten hosszú gyógytartamú sérülést okozó, eshetőleges szándékkal megvalósított cselekményt elkövető vádlott esetében azonban nem tévedett a

törvényszék, mikor úgy ítélte meg, hogy esetében a törvényi maximumban - 5 évben – meghatározott próbaidőre felfüggesztett, s külön magatartási szabály melletti pártfogó felügyelet intézkedéssel biztosított szabadságvesztés kellő visszatartó erőt jelent az újabb bűncselekmény elkövetésére nézve. A törvényszék által alkalmazott szankció összességében aránytalanul enyhe büntetést sem eredményezett, ezért annak súlyosítása sem volt indokolt.

[28] Törvényesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekről, azaz a szabadságvesztés végrehajtása esetleges elrendelésének esetére szólóan annak végrehajtási fokozatáról, a feltételes szabadság kizártságáról, valamint a lefoglalt bűnjel elkobzásáról, illetőleg a bűnügyi költség viseléséről is.

[29] A Be. 451. § (2) bekezdésének c) pontjában és a Be. 561. § (1) bekezdésében írt rendelkezésekből következően nyilvános tárgyalás esetén a folytatólagos megnevezés feltüntetése a törvény szövegéből nem vezethető le, a tárgyalás egységes egésznek tekintendő a megnyitása és berekesztése között, ezért a folytatólagos megjelölést az ítéltábla mellőzte.

[30] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel a fellebbezés alaptalansága miatt az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[31] A másodfokú határozattal szemben fellebbezésnek a Be. 615. § (1), (2) bekezdésében és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontjában írt rendelkezések értelmében nincs helye.

Debrecen, 2024. július 1.

Dr. Gömör Olivér s.k.
a tanács elnöke

Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s.k.
előadó bíró

Dr. Horváth Péter s.k.
bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 5.B.47/2023/16. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen határozata által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debreceni Ítéltábla
3.Bf.247/2024/9/VI

8

Debrecen, 2024. július 1.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke